

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

**«СИНЕРГЕТИКА, МЕХАТРОНІКА, ТЕЛЕМАТИКА
ДОРОЖНІХ МАШИН І СИСТЕМ У НАВЧАЛЬНОМУ
ПРОЦЕСІ ТА НАУЦІ»**

(29 травня 2018 р.)

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ЗА МАТЕРІАЛАМИ II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

Харків,
2018

УДК 004:629:656:658

Синергетика, мехатроніка, телематика дорожніх машин і систем у навчальному процесі та науці. Збірник наукових праць за матеріалами II міжнародної науково-практичної конференції. – Харків, ХНАДУ, 2018. – 184 с.

Збірник містить результати теоретичних та практичних наукових досліджень та розробок, які були виконані науково-педагогічними працівниками вищої школи, науковими співробітниками, докторантами, аспірантами, магістрантами, студентами та фахівцями різних організацій і підприємств.

Для викладачів, наукових працівників, докторантів, аспірантів, магістрантів, студентів, фахівців.

Матеріали доповідей конференції відтворено з авторських оригіналів

Конференцію проведено згідно з планом проведення міжнародних, всеукраїнських науково-практичних і науково-методичних конференцій і семінарів Харківського національного автомобільно-дорожнього університету у 2018 р. (посвідчення УкрІНТЕІ № 773 від 26 грудня 2017 р.)

© ХНАДУ, 2018

допомогою обміну повідомленнями на основі Telegram. Продовжується навчання глибинних нейронних мереж Dialogflow для підвищення якості розуміння запитів учнів.

Висновки. Віртуальні помічники – це перспективний напрямок розвитку адаптивних навчальних систем. Їх використання в якості цифрових асистентів дозволить реалізувати UX-парадигму messaging-as-an-interface та підвищити рівень адаптивності навчальної системи.

Література: 1. Yaqub M. Adaptive E-Learning System Based On Learning Interactivity [Текст] / M. Yaqub, A. Haitham, A. EL-Ghareeb // International journal of Computer Science & Network Solutions. – 2014. – P. 8 –18. Available at: <http://www.ijcsns.com//April.2014-Volume.2-No.4//Article02.pdf>. 2. Chatbot survey 2017 / Mind Bowser // Chatbots Journal. – 2017. – Retrieved from <http://mindbowser.com/chatbot-market-survey-2017/>

УДК 004.773

СИСТЕМА ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ СТОЛКНОВЕНИЙ АВТОМОБИЛЕЙ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ WIFI-СВЯЗИ

**Тимонин В.А., к.т.н., с.н.с., доц., кафедра компьютерных технологий и
мехатроники, ХНАДУ**

**Карпишен Б.С., студент, кафедра компьютерных технологий и
мехатроники, ХНАДУ**

Постановка проблемы. По статистическим данным, самыми распространенными видами дорожно-транспортных происшествий (ДТП) являются наезд на пешехода (более 40%) и столкновение транспортных средств (более 20%). Количество аварий, произошедших на перекрестках, также довольно велико и составляет свыше 40% всех ДТП. При этом основными причинами, за исключением самонадеянного поведения водителей автомобилей, являются недостаточная и/или ограниченная видимость. Непросматриваемые перекрестки, перекрестки, необорудованные светофорами, являются особенно опасными, и решение проблемы предотвращения аварий на них является актуальной. Особенно актуальна

задача прогнозирования аварийных ситуаций, связанных со столкновением участников дорожного движения.

Цель исследования – разработка системы предупреждения столкновений автомобилей с использованием беспроводной связи WiFi.

Основной материал. Интеллектуальная транспортная система - это система, которая использует инновационные разработки в моделировании транспортных систем и регулировании транспортных потоков, представляет собой единый комплекс автоматизированных систем, которые разработаны специально для решения транспортных задач. ИТС предназначены для сбора, обработки и передачи информации о работе и состоянии транспортных средств, а также для обмена информацией между пользователями и управляющими структурами в режиме реального времени и управления наземным транспортом. Решение транспортных задач основано на применении современных информационных и телекоммуникационных технологий и методов управления.

Одной из основных составляющих ИТС являются современные системы помощи водителю (Advanced Driver Assistance Systems). Это системы, заложенные в комплектации или добавленные в автомобиль дополнительно, для автоматизации и повышения безопасности транспортных средств, путем предупреждения водителя о возможных проблемах или вероятности столкновений. Системы способны различать десятки дорожных ситуаций, при которых невнимательность водителя может привести к ДТП. Работа этих систем осуществляется в режиме реального времени. Во время движения они одновременно оповещают о каждой ситуации уникальными оповещениями с помощью звука, вибрации, пиктограмм.

Система предотвращения столкновений является частью современной системы помощи водителю и предназначена для предоставления помощи водителю при движении на сложных участках дороги. Эта система представляет собой информационно-коммуникационную систему, которая функционирует на основе беспроводной связи Wi-Fi и GPS-навигации.

Система позволяет автомобилям установить связь между собой до того, как они окажутся в зоне прямой видимости, и предупредить обоих водителей о предстоящем столкновении. В их распоряжении окажется время, достаточное, чтобы затормозить автомобиль или выполнить маневр объезда.

Для работы системы необходима разработка программного обеспечения, реализующего функции – получение координат автомобиля; определение местоположения; определение «опасного» участка; расчет места включения приемопередатчика; передача данных от других автомобилей; передача и прием данных; оценивание дорожной обстановки; выдача предупреждения.

Программное обеспечение системы предназначено для выполнения функций и представляет собой совокупность подсистем, представленных в виде блоков на рис. 1.

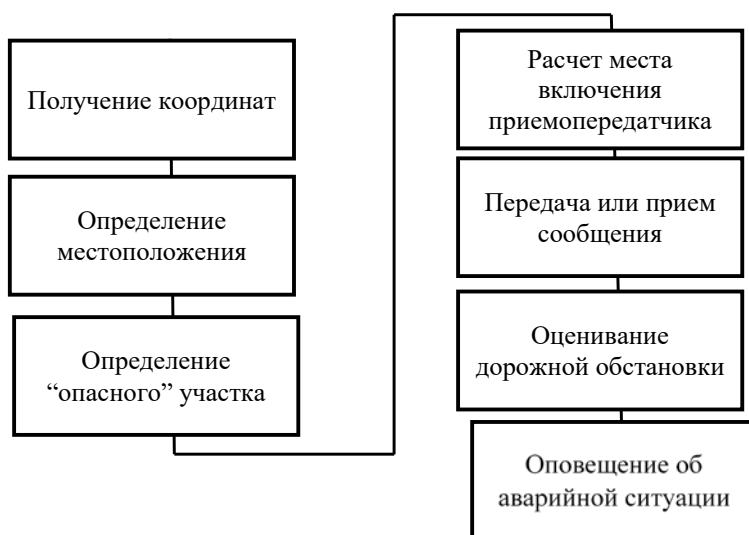

Рисунок 1 – Схема работы системы предотвращения столкновений

Блок получения координат транспортного средства и блок определения местоположения, используя систему GPS-навигации и картографическую базу, определяют и отображают местоположение автомобиля в пространстве. Блок определения «опасного» участка определяет, находится ли транспортное средство на «опасном» участке дороги. Опасные участки – участки автомобильных дорог, проезд по которым сопряжен с повышенным риском вовлечения в дорожно-транспортные происшествия либо повышенной

тяжестью их последствий. Это участки, движение по которым связано с существенным изменением режимов движения; участки, на которых установлены или могут быть установлены предупреждающие дорожные знаки или проведены иные организационно-технические мероприятия. Блок расчета места включения приемопередатчика предназначен для определения времени включения связи при подъезде к «опасному» участку (рассчитывается на основе скорости движения автомобиля и его расстояния до «опасного» участка). Блок передачи и приема данных между автомобилями реализуются при помощи беспроводной системы Wi-Fi протокола 802.11n. Блок оценивания (прогнозирования) аварийной ситуации определяет возможность столкновения автомобилей. Блок оповещения (предупреждения) выдает сигнал (сообщение) о возможной аварийной ситуации.

Программное обеспечение реализовано на языке C# с использованием библиотек семейства Microsoft.System.Net.

Вывод. Данная система поможет увеличить безопасность движения на не просматриваемых участках дороги, предоставляя информацию, которую водитель физически не способен получить, тем самым давая водителю время на ответную реакцию. В дальнейшем эта система может быть встроена в автоматическую систему управления автомобилем.

Литература: 1. Гайков А.Р. Інтелектуальні транспортні системи в Україні / А. Р. Гайков, О. П. Євсєєва, О. В. Баранов, В. Ю. Баранов // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Автомобіле- та тракторобудування. – Х. : НТУ «ХПІ», 2014.– № 9 (1052). – С. 106-112.

ЗМІСТ

Klets D., Tipans I., Bilous V., Naumov V., Shuliakov V. Minimization of dispersion of car acceleration obtained by the mobile registration and measuring complex	3
Sinotin A. M., Tsymbal O. M. The synthesis of control units with given thermal mode	5
Volkov V., Gritsuk I., Mateichyk V., Grytsuk Y., Volkov Y. Some results of experimental realization of information model V2I for systems of remote monitoring and control of vehicle technical condition	8
Danylenko K. I., Wenzel H., Klets D.M. Zum Ausmass der Verantwortung von Fahrern Selbstfahrender KFZ	11
Mnushka O.V. A comparison of the Internet of Things and Industrial Internet of Things reference models	14
Hamza I.S., Mnushka O.V. Low-power wide-area network for Internet of Things	17
Ащепкова Н.С., Ащепков С.А. Моделирование рухів транспортного робота	19
Пащенко Р.Е., Макаров Ю.О. Аналіз акустичних сигналів роботи двигунів автомобілів з використанням фазових портретів	22
Аврамов К.В., Ніконов О.Я., Успенський Б.В. Розроблення інтелектуальних інформаційно-керуючих систем для дизельного двигуна у сукупності з силовою передачею: визначення та формалізація вимог	25
Багиров С. А. Оглы Современное состояние и тенденции развития автомобильного освещения	28
Коротач Ю.Б., Мнушка О.В. Протоколи обміну даними в Інтернеті речей	33
Бреславец М.В., Білоконська Ю.В., Фірсов С.М. Автоматизована система генератора плазми	36
Тимонин В.А., Гаврилюк В.С. Автоматическая система видеофиксации прогнозируемых нарушений проезда регулируемых перекрестков автотранспортом	39
Гулага Я.С., Маций О.Б. Програмування як вид мистецтва	42
Іларіонов О.Є., Сорока П.М., Бузикіна Т.В. Розширення функціоналу адаптивної навчальної системи за допомогою чат-боту	44
Тимонин В.А., Карпишен Б.С. Система предупреждения столкновений автомобилей с использованием Wi-Fi-связи	46
Васильчук Т., Лісіна О. Ю. Моделирование режимів із загостреннями при дослідженні теплового поля безсітковими методами	50

Пронин С.В. Применение искусственных агентов при управлении транспортными средствами	52
Маций О.Б., Драшпуль Н.В., Дейко О., Дудок О. Підхід до розв'язання замкненої загальної задачі комівояжера	56
Пономарьова Г.В., Функендорф А.О., Кобеляцький Д.А., Гориславец Д.Ю. Алгоритм ідентифікації об'єкта для інтелектуалізації роботизованих транспортних систем	59
Погорлецький Д.С., Володарець М.В., Курносенко Д.В., Худяков І.В. Особливості структури інформаційного комплексу моніторингу транспортного засобу з біпаливною системою	62
Пронин С.В, Мирошниченко М.А., Ше М.А., Шевченко В.В. Системы голосового управления на автомобильном транспорте	65
Тімонін В.О., Мізяк І.О. Система дистанційного управління світлофорами	68
Маций О. Б., Волкова Д., Купіна Д., Азімов К. Рішення задачі комівояжера методом розширення циклу і оцінка його ефективності	71
Пронин С.В, Андриенко Б.А., Рафальский А.Ю., Головін М.О., Клевцов В.І. Системы распознавания на автомобильном транспорте	74
Коваль О.А., Петрукович Д.Є. Системний підхід до інформаційного забезпечення підготовки фахівців з метрології та інформаційно – вимірювальних технологій	77
Семененко М.В. До питання розрахунку паливної економічності і екологічних показників транспортного процесу	78
Тиричева О.А., Табулович В.П., Пономарьов А.Є., Панов Є.В., Калінін О.О. Автоматизація перевірки якості навчання у технічному учбовому закладі	81
Півнева О.А., Мнушка О.В. Проблеми безпеки екосистеми інтернету речей (ІОТ)	85
Тимонин В.А. Об особенностях обнаружения малоразмерных движущихся транспортных объектов в системах видеонаблюдения	87
Сильченко В.О. Методичні підходи до формування інформаційно-технологічних умінь	91
Ніконов О.Я., Гусенкова К.В. Використання інтелектуальних інтернет-технологій для підвищення ефективності використання транспортних засобів	94
Сильченко В.О., Головач А.В. Використання інформаційних технологій в управлінні транспортним засобом	97
Калінін Є.І., Романченко В.М. Використання алгоритмів навчання для адаптації енергетичного засобу в процесі експлуатації	100
Сильченко В.О., Луняк І.О. Використання інформаційних технологій в освітленні транспортного засобу	104

Слинченко І.В., Клец Д.М., Болдовський В.М. Аналіз перспектив використання зв'язаних та автоматизованих транспортних засобів	107
Левченко Є.О., Мажара А.Є., Васильченко О.С., Чала О.О. Сенсорне керування автомобілем	110
Шапошнікова О.П., Дроздик Є.В. Розробка концепції проекту мобільний додаток «Мій транспорт»	112
Колєсник І.В., Шуляк М.Л., Калінін Є.І. Вірогідність контролю функціональної точності і працездатності рульового керування трактора	115
Сітало І. А., Павленко В. І., Чала О.О. Інтернет-технології в учбовому процесі	118
Ніконов О.Я., Железко Б. О., Іващенко М.О. Розроблення архітектури інформаційно-комунікаційної технології інтелектуального керування наземними роботизованими транспортними засобами	121
Алексієв О.П., Неронов С.М. Фомічов С.М., Гудаєв Р.Т. Розподілена телематична система оцінки стану транспортної мережі міста (визначення рухомих об'єктів)	124
Чала О.О., Сергієнко В.А. Матеріали мікрооптомеханічних систем	127
Лебедєв А.Т., Калінін Є.І., Поляшенко С.О. Експериментальне дослідження функціонування нейронної мережі адаптації енергетичного засобу до умов функціонування	130
Алексієв О.П., Неронов С.М., Густодим А.Г., Хоменко Є.В., Шарапов О.С. Інформаційно-комунікаційна технологія управління наземним транспортом. автомобільно-комунікаційний центр	135
Шапошнікова О.П., Тресницький В. Аналіз та розробка вимог до мобільного додатку «мій транспорт»	138
Ніконов О.Я., Есмагамбетов Б.-Б. С., Гусєнкова К.В., Щербак О.М. Розроблення інформаційно-управляючої системи наземними безпілотними багатоцільовими транспортними засобами з використанням сервісів хмарних обчислень і навігаційних дронів	142
Неронов С.М., Калугін О.М., Демченко К.Ю., Коваленко І.А. Програмно апаратні комплекси функціонування вулично-дорожньої мережі міст	145
Клец Д.М., Трубилко С.С., Тимченко С.С. Визначення та аналіз загроз інформаційній безпеці автотранспортних засобів	149
Ніконов О.Я., Полосухіна Т.О., Кулакова Л.Є., Сіндєєв М.В. Генезис штучного інтелекту на основі конвергенції технологій: безпілотне керування автомобілем	151
Удовенко С.Г., Сорокін А.Р. Комбінований метод локалізації та навігації мобільних роботів у середовищі зі змінними властивостями	154
Алексієв В.О. Вдосконалення підходів щодо розроблення	156

мехатронних та телематичних систем на транспорті

- Руденко О.Г., Романюк О.С.** Прогнозування нестаціонарних послідовностей за допомогою коволюціонуючих штучних нейромереж **159**
- Тресницький В.О., Шапошнікова О.П.** Розробка функціонального модулю «користувач» мобільного додатку «Мій транспорт» **162**
- Алексієв О.П., Бугайов А.А., Маций М.Є., Матійчик Д.В.** Синергетика віртуального управління автомобільним трансфером дорожніх транспортних підприємств **166**
- Рогозін І.В., Клец Д.М.** Блок керування робочими процесами спеціальної машини **169**
- Орлов І.О., Шапошнікова О.П.** Передача інформації про місце знаходження транспортного засобу для мобільного додатку «Мій транспорт» **170**
- Ткаченко М.М.** Використання мікроконтролерів для автоматизації технологічних процесів **173**
- Подолька А.Н., Подолька О.А., Божко Д. О.** Решение валентной транспортной задачи нормализационным методом **176**

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА МАТЕРІАЛАМИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «СИНЕРГЕТИКА,
МЕХАТРОНІКА, ТЕЛЕМАТИКА ДОРОЖНІХ МАШИН І СИСТЕМ У
НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ТА НАУЦІ»**

Конференцію проведено згідно з планом проведення міжнародних, всеукраїнських науково-практичних і науково-методичних конференцій і семінарів Харківського національного автомобільно-дорожнього університету у 2018 р. (посвідчення УкрІНТЕІ № 773 від 26 грудня 2017 р.)

Відповідальний за випуск д.т.н., проф. Клец Д.М.

Науковий редактор д.т.н., проф. Клец Д.М.

Технічний редактор Мнушка О.В.